

Zbirka medijskih objav
JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI,
03. 02. 2012 do
07. 02. 2012

Število objav: 9
Tiskani mediji: 5
Splet: 2
Radijske postaje: 2
Televizijske postaje: 0
Teletekst: 0

Spremljane teme:
Javni sklad RS za kulturne dejavnosti
Kulturna šola
Priznanja JSKD

Seznam objav v zbirki:

		Naslov	Matura v gledališču	
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Primorske.si (Splet); 0		
	Rubrika / Datum	Ostalo, 03. 02. 2012		
Stran v zbirki 4	Avtor	Cukijati Ana		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

		Naslov	Konec meseca t.i. Dan slovenskih orgličarjev	
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Lokalno.si (Splet); 0		
	Rubrika / Datum	Lokalno aktualno, 05. 02. 2012		
Stran v zbirki 6	Avtor	M.M.		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

		Naslov	Večer bodo posvetili Prešernu.		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Radio 1; 117000	17:30	Trajanje: 1 min	
	Rubrika / Datum	Novice, 06. 02. 2012			
Stran v zbirki 7	Avtor	neznan avtor			
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti			

		Naslov	Glasovanje za ime minulega tedna		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Radio Slovenija 2; 177000	08:00	Trajanje: 20 min	
	Rubrika / Datum	Val 202, 06. 02. 2012			
Stran v zbirki 8	Avtor	Martinčič Janez, Žgajnar Boris			
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Priznanja JSKD			

		Naslov	Ljubezenske in šaljive slike al fresco		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Delo; 130000	Stran: 17	Površina: 79 cm2	
	Rubrika / Datum	Književni listi, 07. 02. 2012			
Stran v zbirki 13	Avtor	P. J.			
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti			

		Naslov	Kultivirajmo šolski kurikulum!		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Delo – Pogledi; 0	Stran: 18	Površina: 2692 cm2	
	Rubrika / Datum	Priloga Pogledi, 07. 02. 2012			
Stran v zbirki 14	Avtor	Tomažič Agata			
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Kulturna šola			

		Naslov	Poosebljajo kulturo		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Primorske novice; 53000	Stran: 9	Površina: 239 cm2	
	Rubrika / Datum	Primorska, 07. 02. 2012			
Stran v zbirki 22	Avtor	N.B.			
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti			

	Naslov	Ena kulturniška, ker je ravno praznik		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Večer; 127000	Stran: 20	Površina: 250 cm ²
	Rubrika / Datum	Pomurje, 07. 02. 2012		
Stran v zbirki 23	Avtor	Bale Norma		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

	Naslov	Ta žalostni dan		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Večer; 127000	Stran: 33	Površina: 227 cm ²
	Rubrika / Datum	Toti-list, 07. 02. 2012		
Stran v zbirki 24	Avtor	neznan avtor		
	Teme	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti		

petek, 3. februar 2012

Matura v gledališču

Po dolgih letih so v gradivo za esej iz slovenščine na splošni maturi spet uvrščena dramska besedila. Ibsenovi *Stebri družbe*, Gogoljev *Revizor*, *Za narodov blagor* Ivana Cankarja in *Limonada Slovenica* Vinka Möderdorferja imajo skupno temo - korupcijo, dramske osebe pa se sprašujejo o vrednotah, stebrih, poštenosti in etiki družbe. Skratka - soočajo se z vprašanji, ki so tudi danes več kot aktualna.

Dijaki dramske smeri na novogoriški umetniški gimnaziji so se ustvarjalno lotili maturitetnega branja

Foto: ANA CUKIJATI

NOVA GORICA ▶ Da bi letošnji maturanti čim bolje razumeli bistvo besedil maturitetnega sklopa, njihovo sporočilnost in like, so se na dramsko-gledališki smeri novogoriške umetniške gimnazije odločili za uprizoritev dramskih rezov štirih izbranih del.

Predsinočnjim so tako v gimnazijski gledališki dvorani v uro in pol trajajoči predstavi dijaki 4. letnika dramsko-gledališke smeri ter trije iz 3. letnika zaigrali izbrane dele iz *predpisanih del*.

"Za dramske reze maturitetnega sklopa smo se odločili že marca lani, ko smo izvedeli za naslove del, dijaki pa so z vajami začeli oktobra," je povedal dramaturg, tudi profesor slovenščine, **Marjan Štrancar**. Na humoren in izviren način uprizorjeni dramski rezi treh klasik in sodobnega besedila so gledalcem približali bistvo del in jim podali v razmislek mnoge trditve o položaju družbe, družine, poštenosti, dostojanstva, vrednot in resnice. Ob tem so bili jasno izraženi tudi značaji glavnih likov in medsebojnih odnosov ter ključne situacije v zgodbi. Za režijo je tokrat poskrbel **Marjan Bevk**, pred nedavnim tudi nagrajen s srebrno plaketo Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti.

"Ustvarjalci smo želeli najti predvsem paralelne smeri in like v vseh tekstih," je dodal Štrancar. Sedaj jih čakajo nastopi za primorske šole ter morebitna gostovanja po Sloveniji, v torek, 7. februarja pa bodo v počastitev kulturnega praznika predstavo podarili Mestni občini Nova Gorica in njenim prebivalcem.

ANA CUKIJATI

Konec meseca t.i. Dan slovenskih orgličarjev

Komentiraj Natisni Objavi Objavi Buzz Všeč mi je

5.2.2012 | 09:35

Zadnje sobote v februarju so v koledarju slovenskih orgličarjev/ustnih harmonikarjev že več kot desetletje zapisane s praznično barvo, v slovenskem kulturnem spominu pa kot dan slovenskih orgličarjev, je sporočila Mojca Femec, koordinatorica pri trebanjski izpostavi JSKD.

Zadnjo soboto v februarju se namreč v Mokronogu odvija festival ustnih harmonik »(ah), TE ORGLICE«. Zadnjo soboto, 29. februarja, na prestopno leto 2004, se je ustna harmonika prvič na Slovenskem množično predstavila na odru Slovenske filharmonije v Ljubljani, najeminentnejšem hramu slovenske glasbene umetnosti, v elitni družbi uveljavljenih glasbil, v rokah ljubiteljskih in akademsko izobraženih glasbenikov. Zadnjo soboto, 26. februarja 2005, pa so na festivalu prvič nastopili gostje iz hrvaškega Gračišća; mokronoški festival se je povezal s festivalom »Zasopimo u organić« in tako prestopil državne meje. Povezal se je tudi s festivalom ustnih harmonik v Celovcu.

ilustrativna slika (Foto: Rasto Božič, arhiv DL)

Tako se je zadnja februarjska sobota po naravni poti vgravirala v slovenski kulturni spomin in je zato nekako samoumevno, da dobi ime: DAN SLOVENSkih ORGLIČARJEV. Vsako prestopno leto pa je v počastitev in spomin slavnostnega dogodka v Slovenski filharmoniji zadnja februarjska sobota še poseben praznik.

Letos bodo to počastili z dvema koncertoma. V petek, 24. februarja, ob 19. uri bo v kulturnem domu v Trebnjem nastopilo 12 orgličarjev/ustnih harmonikarjev solistov, nekateri ob spremljavi klavirja in kitare. Naslednji večer, 25. februarja, ob 19. uri pa bodo v kulturnem domu v Mokronogu koncert izvedli v dveh delih. V prvem bodo nastopili ansambli ustnih harmonik/orgličarjev, v drugem delu pa bo koncentriral ansambel Harmonicamento iz Trossingena – profesionalni ansambel tovarne ustnih harmonik Hohner, je še sporočila Femčeva.

M. M.

Večer bodo posvetili Prešernu.

RADIO 1, 6.2.2012, NOVICE, 17:30

Večer bodo posvetili Prešernu. Zveza Kulturnih društev Trebnje in Sklad za kulturne dejavnosti pripravljata proslavo, na kateri bo slavnostni govornik župan Šentruperta Rupert Gole, pridružili pa se mu bodo tudi župani občine Mirna, Mokronog Trebeljno in Trebnje. V goste so povabili pesnico Nežo Maurer. V kulturnem programu bodo nastopili vokalna skupina Cantamos iz Šentruperta, dramska skupina Plin in več pevskih zborov. V svoji prvi režijski vlogi se bo predstavil sodelavec Radi 1 Luka Bregar. Prireditev bo ob 7ih v kulturnem domu v Mokronogu.

Glasovanje za ime minulega tedna

RA SLOVENIJA 2, 06.02.2012, VAL 202, 8.00, (Ime tedna)

JANEZ MARTINČIČ: Zdaj je čas, poslušalke in poslušalci, ki ga namenjamo vašemu glasovanju po telefonu, neposredno v program Vala 202. 01-475-2202, če bi glasovali, kandidati so trije:

Metka Krašovec, prva slikarka, ki so ji v Moderni galeriji posvetili pregledno razstavo, ki predstavlja sprehod preko njenega štiri desetletja neprekinjenega in izredno plodnega ustvarjanja in umetniškega delovanja.

Grega Plemenka, pobudnik protestnega shoda proti sprejemu Acte, mednarodnega sporazuma za boj proti ponarejanju, na katerem se je na dveh lokacijah v Ljubljani in Mariboru, kljub mrazu in snegu, zbralo več kot 3500 ljudi.

In še tretja kandidatka. To pa je Saša Pavček, ki je zaradi recitiranja pesmi Toneta Pavčka, ob vložitvi zahteve za referendum o družinskem zakoniku, zapisala, da ostro nasprotuje zlorabi očetovega imena in literarnega dela za ideološke in politične namene, zaradi česar so se pobudniki referenduma tudi že opravičili.

Torej to so trije kandidati, dve kandidatki pravzaprav in en kandidat. Metka Krašovec in Saša Pavček ter Grega Plemenka. Zdaj je čas za glasovanje. France, dobro jutro.

FRANCE: Dobro jutro. Ja, jaz bi, hm, malo niham med Metko Krašovec in Sašo Pavček, ampak sem se kar za Sašo Pavček odločil. Ker je prav, da se postavi za to, da očeta ne zlorablajo v take namene.

MARTINČIČ: To je storila, ja in opravičilo je tudi že prišlo, kar je tudi prav, a ne?

FRANCE: Tudi prav, iz njihove strani je prav.

MARTINČIČ: Saša Pavček torej. Hvala lepa za vaš glas, srečno. Zdaj pa Ivan iz Krškega, dobro jutro.

IVAN: Zdravo. Je težko med gospodom Gregom in Sašo izbrat, pa bomo izbrali tokrat Grego, ker za une je itak vseeno kaj rečeš. Pri Gregu je sicer tudi vseeno, kaj rečeš, ker mu to krojijo neke imaginarne sile, ki so v bistvu zelo težko premagljive.

MARTINČIČ: No, ampak glas je bil pa dvignjen. Hvala lepa Ivan. Pozdrav v Krško. Miro iz Ljubljane. Dobro jutro.

MIRO: Jaz bom tudi glasoval za Sašo Pavček. Bi pa komentiral to opravičilo. Opravičevali so se za Kopernika, opravičevali so se za hudičevo delo električno, oni se vedno samo opravičujejo za nazaj, da bi pa...

MARTINČIČ: ...no, ampak glas je bil dvignjen, a ne?

MIRO: ...ne, glejte, delat samo na opravičilih oz. upat, da bo šlo skoz, pa če bo potrebno, se bomo pa že opravičili, pa tudi ne gre. To velja na splošno v družbi za kogarkoli, za tovrstno sfero je pa to značilno. Tudi za kondome, aids se širi v Afriki, modro nebo - ne daj, da bi jih uporabljali.

MARTINČIČ: Še bi lahko naštevati ja. Miro, hvala lepa. Pozdrav tudi vam. Zdaj pa gremo v Sežano. Mitja, dober dan.

MITJA: Dober dan.

MARTINČIČ: A kaj piha?

MITJA: Ja, ja brez skrbi, ni problem, kraška burja. Glasoval bi za Sašo Pavček, pozitivno vsekakor. Je prav, da se bori oz. ugovarja s tem, kar so izkoristili v druge namene, namesto za literarne. Hvala lepa. Nasvidenje.

MARTINČIČ: Hvala lepa. Lep pozdrav v Sežano. Še nekaj trenutkov bomo počakali. Metka Krašovec - slikarka, ki so ji posvetili v Moderni galeriji pregledno razstavo. Potem Grega Plemenka, pobudnik protestnega shoda proti sprejemu Acte in Saša Pavček, ki se je postavila proti temu, da zlorablajo očetovo ime in njegovo literarno delo. Damjan, dobro jutro. Kaj boste rekli?

DAMJAN: Dobro jutro. Jaz sem za človeka, ki je organiziral shod.

MARTINČIČ: Grega Plemenka, ja.

DAMJAN: Se mi pa zdi, da, če bo Saša Pavček zmagala, da bo malo začudena nad tem, da je niste uvrstili med ime tedna takrat, ko je blestela oz. še blesti v številnih vlogah, tako da tale izbor se mi zdi malo čuden.

MARTINČIČ: Veste kaj Damjan, Saša Pavček pravzaprav ves čas blesti v vlogah, to bi jo morali velikokrat potem uvrstiti, a ne?

DAMJAN: Mogli bi jo za vloge predlagat, ker takale zmaga se bo tudi njej zdela malo čudna.

MARTINČIČ: Ja, ali pa ne...

DAMJAN: ...ali pa ne, bomo videli?

MARTINČIČ: Nam se zdi recimo prav, da je dvignila glas.

DAMJAN: To je absolutno prav, tudi s tem se strinjam.

MARTINČIČ: No, saj sodba je pa tako na vas. Damjan, hvala lepa in lep pozdrav. Osem in osem je že, poslušalke in poslušalci, bomo kar zaključili s temle neposrednim glasovanjem v program Vala 202. Vi imate zdaj na razpolago še druge možnosti. Lahko glasujete na facebook profilu ali na naši spletni strani. Lahko s pomočjo SMS sporočil, tako da na 1919 pošljete ključno besedo VAL in zaporedno številko kandidata. Metka Krašovec VAL1, Grega Plemenka VAL2 ali Saša Pavček VAL3. Ob enajstih pa se bomo spet lahko slišali neposredno v programu. Takrat boste lahko spet glasovali s pomočjo telefonov. Za zdaj pa toliko.

11.00:

BORIS ŽGAJNAR: Točno enajst je, čas za glasovanje za ime tedna v živo na Valu 202. 01-475-2202 je naša telefonska številka, časa imamo deset minut in predlagam, da kar začnemo. Naši trije kandidati danes so: Metka Krašovec, prva slikarka, ki so ji v Moderni galeriji posvetili pregledno razstavo, ki predstavlja sprehod preko njenega štiri desetletja neprekinjenega min izredno plodnega ustvarjanja in umetniškega delovanja.

Grega Plemenka, pobudnik protestnega shoda proti sprejemu Acte, mednarodnega sporazuma za boj proti ponarejanju, na katerem se je na dveh lokacijah v Ljubljani in Mariboru, kljub mrazu in snegu, zbralo več kot 3500 ljudi.

In Saša Pavček, ki je zaradi recitiranja pesmi Toneta Pavčka, ob vložitvi zahteve za referendum o družinskem zakoniku, zapisala, da ostro nasprotuje zlorabi očetovega imena in literarnega dela za ideološke in politične namene, zaradi česar so se pobudniki referendumu tudi že opravičili.

Tako, to so naši trije kandidati. Do pol dvanajstih lahko glasujete tudi na naši spletni strani, na facebooku, lahko pošljete SMS na številko 1919 s ključno besedo VAL in zaporedno številko kandidata. Zdajle pa 01-475-2202, glasujemo v živo, na voljo je deset minut. Metka Krašovec, Grega Plemenka in Saša Pavček, to so naši trije kandidati. In zdaj že v naši družbi pozdravljam Ano.

ANA: Ja, dober dan. Glasovala bi za gospo Sašo Pavček.

ŽGAJNAR: Boste še kaj dodali?

ANA: Ker izredno cenim njenega očeta in drugega ni treba, samo zato.

ŽGAJNAR: Dovolj je tudi to. Hvala lepa Ana, zapisal sem vaš glas. Srečno. En glas za Sašo Pavček. Nadaljujemo. Ostala dva kandidata sta še Metka Krašovec in Grega Plemenka. Čakamo, 01-475-2202 pa je naša telefonska številka, glasujemo v živo. Franci, dober dan. Izvolite.

FRANCI: Dober dan. Ja, moj glas bi dal praktično ne-nadkriljivi Saši Pavček, pa mogoče bi dodal takole. Tem, ki so se ji sicer opravičili, jaz bi tako rekel. Ker očitno ne poznajo poezije gospoda Pavčka, da bi morali javno nekaj deset njegovih pesmi zrecitirat, pa potem se niti slučajno ne bi več spomnili, da zlorabijo praktično njegovo poezijo.

ŽGAJNAR: Velja Franci,. Hvala lepa za obrazložitev. Srečno, lep pozdrav. In dober dan želim Jasni iz Ljubljane.

JASNA: Živjo. Jaz bi glasovala za gospo Sašo Pavček, približno iz enakih razlogov, ki jih je že gospod pred mano navedel. Se mi zdi tako zlorabljanje poezije nekoga, ki ga jaz osebno zelo cenim in se mi zdi res nesprejemljivo, da se tako nizko znajo ljudje spustit.

ŽGAJNAR: Jasna, hvala lepa za vaš glas. Metka Krašovec, Grega Plemenko in Saša Pavček so naši trije kandidati. Dober dan Slavi.

SLAVA: Dober dan. Za Sašo Pavček.

ŽGAJNAR: Ja, boste še kaj dodali?

SLAVA: Bom ja. Hvala ji, da se je oglasila ob poniglavosti teh, ne vem, kako bi človek rekel, borcev za družino. Halo?

ŽGAJNAR: Ja, jaz vas poslušam. Če ste končali, hvala lepa. Glas sem zapisal Saši Pavček.

SLAVA: Ja, hvala lepa.

ŽGAJNAR: Lep pozdrav, srečno. In dober dan Jakobu Dolinarju iz Lukovice.

JAKOB: Lep dober dan voščim. Jaz bi tudi glasoval za Sašo Pavček, ampak ne bom, ker se mi zdi, da je to bedarija, kaj se vtika, saj Tone je bil širok človek, ki je za vse. Kaj pa, če eden vino reklamira z njegovimi pesmimi, pa to. Veliko vina se in je vino tudi, kako bi rekel, lahko alkohol škodljiv za človeštvo. Tako, da se mi zdaj brez veze zdi, zakaj zdaj taka gonja proti enemu človeku, ki v pozitivno smer uporabi njegovo misel. V pozitivno smer pa sem za gospo Krašovčevo.

ŽGAJNAR: Velja. Jaz sem zapisal vaš glas gospe Metki Krašovec. Bi vas pa vprašal gospod Jakob takole. Se vam ne zdi, da gre tukaj za še kakšno drugo stvar, recimo ideologijo, tudi politiko?

JAKOB: Ja, saj sem rekel, da je bil gospod Pavček širok človek. On je bil odprt za vse stvari. Ne vem, če je tukaj kaj politike, saj tukaj gre za našo družbo. Za to, če bomo mi ostali Slovenci. Ali bomo ostali Slovenci ali bomo postali vsi skupaj eni pedri, pa lezbijke. To je čudna stvar, a ne.

ŽGAJNAR: Dobro, Jakob. Hvala lepa za vaš glas, zapisal sem ga. Lep pozdrav v Lukovico. Pozdravljeni Jože iz Zaloga, dober dan.

JOŽE: Ja, dober dan. Jaz se popolnoma strinjam s predhodnikom. Zdaj jaz ne vem, kaj je tu neprimernega. Oni so samo recitali. Ali to pomeni, da bo potrebno za vse te umrle naše kulturnike vprašati njihove otroke, če se lahko kaj recitira? Ampak to dobronamerno. Zakaj se pa to razume obratno.

ŽGAJNAR: Jože, komu zapišem vaš glas.

JOŽE: Ja, Saši Pavčkovi minus.

ŽGAJNAR: Kot veste, v imenu tedna ne glasujemo za minus ali plus.

JOŽE: Aja, pol pa ne vem, pol sem pa jaz to samo povedal, kar sem želel.

ŽGAJNAR: Dobro, tudi prav. Jože, hvala lepa, srečno. Tinka Zajc, dober dan.

TINKA: Dober dan. Glasujem za Sašo Pavček. Moji predhodniki pa so itak že zelo obsežno razložili in prav je, da se je potegnila za svojega očeta.

ŽGAJNAR: Hvala Tinka, lep pozdrav. Toplo naj vam bo. Špeli voščim tudi dober dan v Sežano.

ŠPELA: Ja, pozdravljeni. Mislim, da je gospa Pavček povedala svoje prav zaradi tega, ker je njen oče bil širok in odprt človek in je prav zaradi tega bila proti temu, da pobudniki referendumov uporabljajo njegovo ime in njegovo poezijo v svoje idealistične pač pobude. Tako, da glas za gospo Pavček.

ŽGAJNAR: Hvala lepa Špela, lep pozdrav v Sežano. Dober dan pa Borisu iz Ljubljane.

BORIS: Lep pozdrav. Jaz bom tudi za Sašo Pavček, ker mislim, da tile nasprotniki oz pobudniki referendumov in nasprotniki zakona so totalno zabluzili in se vseh možnih manipulacij poslužujejo in so na koncu tudi takšnega pesnika šli izrabljati. Saši Pavček, hvala.

ŽGAJNAR: Zapisal. Hvala lepa Boris, srečno v Ljubljano. Gremo na Vogrsko. Igor, pozdravljeni.

VOGRSKO: Ja, dober dan. Tudi jaz bi glasoval za Sašo Pavček, predvsem zaradi tega, ker se je zavzela in skušala zaščititi lik velikega očeta, velikega pesnika Toneta Pavčka, na osnovi novega zakonika, ki naj bi

bil predmet celo najnovejšega referendumu, na katerem bi izrazito pridobili samo otroci in le te otroke je pesnik Pavček izredno ljubil in spoštoval. Hvala lepa.

ŽGAJNAR: Hvala lepa tudi vam Igor. Lep pozdrav. Dober dan pa Ireni iz Škofje Loke.

IRENA: Ja, dober dan. Glasujem za Metko Krašovec zaradi njenih raznolikih slik, ki me pač spremljajo že od moje mladosti in so mi vedno ugajale in skratka za Metko.

ŽGAJNAR: Če vas vprašam, ali ste razstavo obiskali, bom verjetno vprašal odveč?

IRENA: Seveda, seveda. Na vsako njeno razstavo grem in to že od leta ne vem katerega, pa tudi, če vidim iste slike, so mi še vedno ljube.

ŽGAJNAR: Velja. Irena hvala lepa, tudi vaš glas sem zapisal. Srečno v Škofjo Loko. In dober dan še zadnji naši poslušalki, ki bo glasovala danes v živo. Dragica iz Kopa je z nami.

DRAGICA: Ja, dober dan. Za Sašo Pavček in se sprašujem takole. Kot veste, jaz vedno, komur namenjam glas, povem še kakšno misel.

ŽGAJNAR: Seveda in pričakujemo tudi tole od vas zdajle. Izvolite.

DRAGICA: In zdaj bom rekla tako. Naš pesnik, pisatelj, za karkoli ga že imamo, gospod Pavček je napisal eno lepo misel in sicer, ne bom dobesedno – naj za vse sije sonce, tudi zate. To sem npr. jaz napisala voščilnico vnuku. Sinička se je nasmejala, rekla je tako – za vse naj sonce sije, tudi zate, naj ti bo lepo. Evo. In zdaj se vprašam. Ali bomo smeli kdaj še uporabiti te pesmi gospoda Pavčka? Jaz upam, da ja.

ŽGAJNAR: Za vaše vnuke, gospa Dragica, prav gotovo. Nobene dileme, bi rekel.

DRAGICA: No, jaz tudi tako mislim.

ŽGAJNAR: Hvala lepa za vaš glas. Pozdrav v Koper. To je bilo, kar se glasovanja v živo za ime tedna tiče. Do pol dvanajstih je seveda na voljo še vedno SMS-i na številko 1919 s ključno besedo VAL in zaporedno številko kandidata. Facebook, spletna stran do pol dvanajstih. Potem glasove seštejemo in razglasimo ime tedna.

11.15:

ŽGAJNAR: Ostajamo pri glasovanju za ime tedna. Na vrsti so kandidati, ki so za ime tedna kandidirali minuli teden in lepo pozdravljam Mirka Cudermana. Lepo pozdravljeni.

MIRKO CUDERMAN: Dober dan.

ŽGAJNAR: Muzikolog in zborovodja, ki je za neizbrisen pečat na področju zborovske glasbe v slovenski glasbeni poustvarjalnosti prejel Zlato plaketo za življenjsko delo **Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti**. Tako smo gospod Cuderman zapisali minuli teden. Povejte mi prosim, kakšen odnos pa imamo pravzaprav Slovenci do zborovskega petja, tukaj mislim predvsem na mlade? Ali zaznavate morda kakšne spremembe ali ne?

CUDERMAN: Seveda zaznavam in to velike in to predvsem v negativni smeri.

ŽGAJNAR: Ni toliko interesa, kot ga je bilo včasih, predvidevam, kaj

CUDERMAN: To prav gotovo ne. Veste, na eni strani imamo polno zborov, takih, ker vsak zborovodja, ki začne, hoče svoj zbor imet in množica zborov, ki začnejo, je nesmiselna. Ker je boljše, da je manj zborov, ampak so tisti dobri in tudi kadrovske prehranjeni, ne pa podhranjeni.

ŽGAJNAR: Velja. Upam, da bo manj zborov, pa tistih bolj kakovostnejših, kaj ne gospod Cuderman?

CUDERMAN: Tako.

ŽGAJNAR: Greda h glasovanju. Izvolite. Kandidate današnje poznate, komu bi vi namenili svoj glas?

CUDERMAN: Ja, jaz bi gosp Metki Krašovec, ker jaz poznam že od mladih let njeno umetnost. Kot mlada slikarka je bila že takrat zelo priznana, zdaj pa še toliko bolj.

ŽGAJNAR: Velja. Jaz sem zapisal vaš glas Mirko Cuderman. Hvala lepa za čas, ki ste si ga vzeli za Val 202 in srečno delo.

CUDERMAN: Hvala lepa, hvala lepa.

ŽGAJNAR: Nasvidenje, srečno. Dober dan pa želim Rudiju Vouku. Pozdravljeni.

RUDI VOUK: Dober dan.

ŽGAJNAR: Odvetnik, ki je za pokončno držo in dosledno dejavno skrb za pravice koroških Slovencev v politiki, šolstvu, kulturi in gospodarstvu v Celovcu prejel letošnjo Tischlerjevo nagrado. Tako smo zapisali prejšnji teden, vi ste zdajle na poti, kaj ne?

VOUK: Ja, jaz sem na poti v Ljubljano.

ŽGAJNAR: Ja in vem zakaj, ker vam bo predsednik Danilo Tuerk podelil tudi red za zasluge. Drži?

VOUK: Drži in se seveda tega zelo veselim.

ŽGAJNAR: Gospod Vouk, številka priznanja za vaše delo ki pa ga, kot kaže, ne bo zmanjkalo, se bojim?

VOUK: Ne bo ga zmanjkalo, kajti to, kar mi je uspelo dosežt, je morda polovica tega, kar bi naj na področju topografije bilo. Se pravi, še marsikaj čaka. Zato pa je seveda zelo vzpodbudno, da prihajajo priznanja in je sigurno, da je treba delo nadaljevati.

ŽGAJNAR: Seveda in vzpodbuda za delo vnaprej. Gospod Vouk, h glasovanju greva. Kandidate tudi vi poznate za ime tedna, izvolite. Komu bi pripisali svoj glas?

VOUK: Jaz bi bil za gospo Pavček. Pesmi njenega očeta so mi zelo všeč in mislim, da je prav, da se poudari, da je to skupna last vseh Slovencev.

ŽGAJNAR: Dobro. Jaz sem zapisal vaš glas. Hvala lepa za sodelovanje v naši akciji imena tedna. Uspešno delo še naprej in previdno pri vožnji zdajle.

VOUK: Hvala lepa.

ŽGAJNAR: Lep pozdrav Rudi Vouk. Hvala, srečno. Takole, še osem minut nam je ostalo za glasovanje na spletni strani, facebook profilu, SMS-i so seveda tudi še vedno v igri na številki 1919 s ključno besedo VAL in zaporedno številko kandidata. Metka Krašovec, Grega Plemenko in Saša Pavček.

11.45:

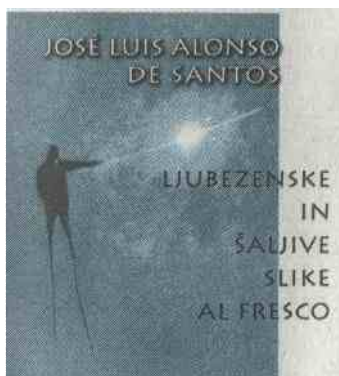
ŽGAJNAR: Čas je, da vam sporočimo, kdo je postal ime tedna. In ime tedna je Saša Pavček, ki je zaradi recitiranja pesmi Toneta Pavčka, ob vložitvi zahteve za referendum o družinskem zakoniku, zapisala, da ostro nasprotuje zlorabi očetovega imena in literarnega dela za ideološke in politične namene, zaradi česar so se pobudniki referenduma že opravičili. S Sašo Pavček se ob dvanajstih pogovorimo v živo.

Ljubezenske in šaljive slike al fresco

José Luis Alonso de Santos

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti – revija Mentor, prevod Ula Gojo, Greti Ličen, Špela Oman, Ana Pauer, Vesna Puh, Ivana Tišma in Ava Zupančič, Ljubljana 2011, 179 str., 12 evrov.

To so prva v slovenščino prevedena besedila španskega pisatelja Joséja Luisa Alonsa de Santosa. Eden najpomembnejših sodobnih dramatikov nam v kratkih dramskih slikah na šaljiv način razkriva plasti človeškega življenja in različne oblike ljubezni. Ozadje tridesetih prizorov je večni boj med nasprotnima spoloma, ki se prepleta v samogovorih in dvogovorih o čustvih, užitkih, hrepenjenju in željah. De Santos daje odgovor in upanje na rešitev težav, ki pestijo junake prek komičnih situacij, ironije in absurda. V zapleteni svet ljubezni avtor vpečuje politična in socialna vprašanja, kritiko religije in težave vseh slojev, predvsem marginalnih družbenih skupin. Skupinski prevod študentk španskega jezika in književnosti je nastal pod mentorskim vodstvom dr. Maje Šabec in je rezultat dela Prevajalnice JSKD. **P. J.**

KULTIVIRAJMO ŠOLSKE KURIKULUM!

Šole, ki kulturi in umetnosti namenjajo več prostora, dosegajo najboljše rezultate tudi v testih mednarodne raziskave o bralni, matematični in naravoslovni pismenosti PISA. Kako pa sta umetnost in kultura zastopani v programu slovenske devetletke?

AGATA TOMAŽIČ

agata.tomazic@upr.si

Znano je, da je bil Einstein precej problematičen učenec, in to celo tako, da so ga v tretjem razredu vrgli iz šole, ker ni dosegal zadostnih rezultatov. Samo lepemu igranju violine (in prepričevalskim sposobnostim njegove matere) se je imel mali Albert zahvaliti, da so ga spet sprejeli med šolske klopi. Anekdoto o slavnem znanstveniku je v prispevek o kulturni vzgoji v šolah, objavljen v nekem strokovnem glasilu, vpletel Franci Pivec, predsednik nadzornega sveta **Javnega sklada za kulturne dejavnosti (JSKD)** in že skoraj dvajset let vodja Zveze kulturnih društev (ZKD) Maribor. Naukov zgodbe o mladem Einsteinu je lahko več, a za potrebe tega pisanja bomo izpostavili tistega o pomenu kulturno-umetnostne vzgoje v šolah. Če se Einsteinu z igranjem violine ne bi uspelo dokazati kot za silo inteligentnemu, bi se znanost 20. stoletja prav lahko odsukala v drugo smer – koliko je torej še otrok, ki v sebi skriva neslutene potencialne, šolski program pa jih iz njih ne izvablja, temveč zahteva zgolj memoriranje in reproduciranje podatkov. Ustvarjalnost, umetnostna in kulturna vzgoja v šoli niso samo tratenje časa, temveč otrokom odpirajo nova obzorja, jih vzgajajo v empatične, torej boljše ljudi in blagodejno vplivajo tudi na razvoj veščin, ki jih bodo v poznejšem življenju lahko unovčili na trgu – če je že res na vse treba gledati z utilitarne vidika. Še zadnji argument v prid umetnosti in kulturi v šolskem kurikulumu: šole, ki jima namenjajo več prostora, dosegajo tudi najboljše rezultate v testih mednarodne raziskave o bralni, matematični in naravoslovni pismenosti PISA. Kako pa sta umetnost in kultura zastopani v programu slovenske devetletke?

Kulturna vzgoja je v šolskem programu zastopana v rednih in izbirnih predmetih (v zadnji triadi devetletke). A razlage, kje naj bi se lotevali kulturnih tem, so dostikrat privlečene za lase in nimajo zveze z resničnostjo: z gledališčem in gledališkimi predstavami da se seznanjajo pri pouku slovensčine, ples obdelajo pri telesni vzgoji, kulturne spomenike omenjajo pri zgodovini. Imenitne kurikule s takšnimi pojasnili, ki jih Slovenija pošilja v presojo ocenjevalcem v Bruselj, tam resda pohvalijo, mi pa si s tem delamo medvedjo uslugo, saj kulture in umetnosti v šoli še zdaleč ni toliko, kot jo prikazujejo, opozarja **Franci Pivec**, zaposlen pri Inštitutu informacijskih znanosti Maribor (IZUM).

Prvi, ki je v slovenski zgodovini resno razmišljal o šoli, je bil po besedah Francija Pivca že Primož Trubar, ki je zapisal, da je šola, v kateri ne znajo lepo peti, zanič šola. Prevedeno v sodobnejše besedišče, bi to pomenilo, da je šola, v kateri ni kulturne vzgoje, kaj malo vredna in da se v njej tudi

matematike ne da dobro naučiti. Kulturna vzgoja lahko otroke rešuje, meni sogovornik, če učenec pri določenem predmetu pogrne, to še ne pomeni, da je povsem brezupen. V primerih, kakršen je bil Einsteinov, se izraža teorija mnogih talentov, ki jih v sebi nosi vsak otrok, treba jih je le odkriti in ovrednotiti, kar se lahko zgodi na različnih področjih in v različnih obdobjih otrokovega razvoja.

OTROK KOT AKTIVNI SPREJEMNIK

Pri kulturni vzgoji sta pomembni dve fazi, prva je faza doživljanja in druga faza interpretacije, se Pivec sklicuje na dr. Robija Krofliča. Z drugimi besedami: najprej ogled gledališke predstave, nato razprava o dogajanju na odru. V naših šolah pa se od otrok zahteva interpretacijo, ne da bi bili poprej izpostavljeni kakršnemkoli doživljanju, v berilih preberejo Prešernov sonet, potem pa morajo odgovarjati na zloglasno vprašanje »Kaj je pesnik s tem hotel povedati?«. Zmotno je tudi, da pri nas še vedno prevladuje bio-psihološki model otroštva, na katerem temelji tudi šolsko delo, njegova osnovna teza pa je, da je otroštvo »naravno stanje biološke in psihološke nezrelosti, pasivnosti in nekompetentnosti«, pri takem otroku pa je kulturna vzgoja lahko le »čim bolj gladka vpeljava v dominantni družbeni in kulturni diskurz, v socialni red in družbeni položaj«. Primerneje bi bilo, če bi sprejeli novo paradigmo otroštva in otroka naposled začeli obravnavati kot aktivni subjekt in ne le kot pasivnega sprejemnika kulture, meni Pivec.

Še ena težava, o kateri se malo govori, so osnovnošolski učitelji. Ti bi morali biti bolj kreativni. Kdor ne premore nikakršnih vzgibov po pisanju, likovnem, glasbenem ali kakršnemkoli drugem ustvarjanju, morda ni primeren za učitelja, je prepričan Pivec. Ob tem se zastavlja vprašanje, iz kakšnega testa so dandanes učitelji oziroma kakšni dijaki se vpisujejo na pedagoško fakulteto. Po neki raziskavi, opravljeni leta 2008, kar 80 odstotkov študentov svoj vpis na pedagoško fakulteto doživlja kot poraz; to pomeni, da so se prej poskušali vpisati kam drugam, mogoče na akademijo za likovno umetnost. V nobenem primeru to ni dobro izhodišče za študij, kaj šele za opravljanje učiteljskega poklica z veseljem in žarom ...

VEČ KULTUR POZNAŠ ...

Pivec je kritičen tudi do pristojnih v Evropski uniji, ki so šele pred kratkim dojeli pomen kulturne vzgoje v šolah; po različnih državah pa so uveljavljeni različni koncepti in pristojni organi v Bruslju se praviloma nočejo vmešavati, da ne bi trčili v nacionalne koncepte ... Kar je pravzaprav nesmi-

Stran / Page: 16

Doseg / Reach: 0

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 2692 cm2

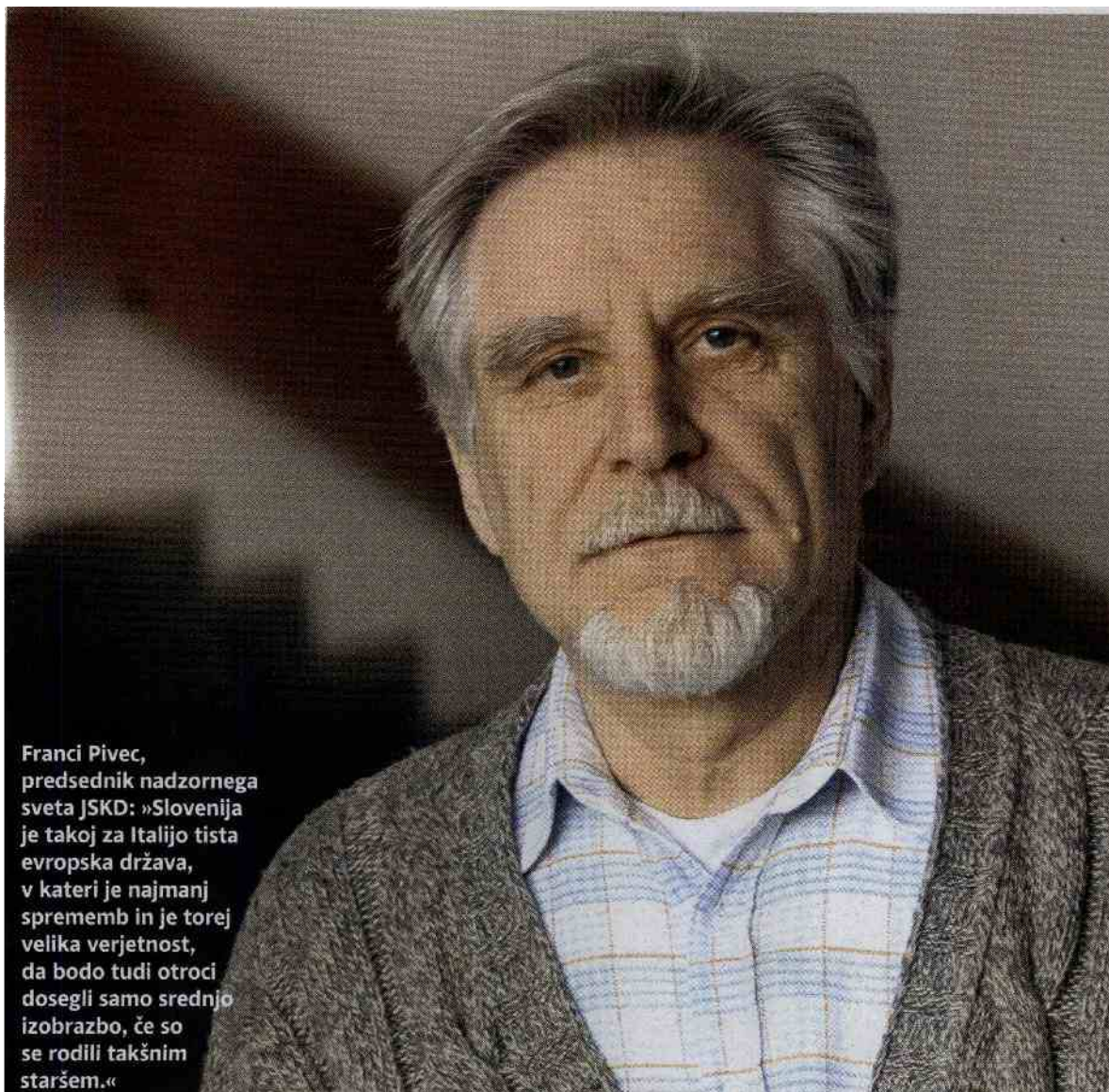
Kazalo

2 / 8

selno, kajti prav kultura je transnacionalna in prav s kulturo bi se lahko gradilo evropskost, meni Pivec. Pravzaprav je s kulturo podobno kot s tujimi jeziki: več jih znaš, bolj ceniš in varuješ svojega. In seznanjanje s tujimi kulturami prav tako ne more škoditi.

Kulturna vzgoja se, kot rečeno, v devetletki pojavlja tudi v izbirnih vsebinah, kjer pa je na leto, denimo, razpisanih 169 predmetov, vendar se ti izvajajo samo na 60 šolah po Sloveniji. Nekako tako je tudi z medijsko vzgojo: številke so najprej impresivne in hvalevredne, izvedba pa manj bleščeča, in tako se v praksi z mediji in njihovimi vplivi ukvarja le desetina učencev slovenskih devetletk, opozarja Pivec.

Pri kulturni vzgoji se ne moremo izogniti medijskim vplivom, čeprav bi se večina šol do medijev najraje vedla, kot da so še vedno resnobne »učilne zidane« iz 19. stoletja in da mediji in sodobne tehnologije ne morejo prodreti skozi šolske zidove, pravi Pivec. To je seveda narobe, šola bi učence morala opremiti za kritičen vpogled v nove medije in sodobne tehnologije, brez tega otroci postanejo njihov

Franci Pivec, predsednik nadzornega sveta JSKD: »Slovenija je takoj za Italijo tista evropska država, v kateri je najmanj sprememb in je torej velika verjetnost, da bodo tudi otroci dosegli samo srednjo izobrazbo, če se se rodili takšnim staršem.«

Stran / Page: 16

Doseg / Reach: 0

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 2692 cm2

Kazalo

3 / 8

Robi Kroflič, izredni profesor na Oddelku za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete v Ljubljani: »Šolski kurikuli so že tako prenatrpani, zato vprašanje umetnosti postaja politično. Vsaka od strok si prizadeva, da bi se v kurikulumu predstavila čim bolj izčrpno. V tem spopadu je umetnost ne odnese dobro, včasih tudi zaradi šibkosti argumentacije, zakaj jo potrebujemo v svetu prevladujočih kapitalističnih interesov.«

lahke plen. Novi mediji so neverjetno razširjeni; raziskava med dijaki mariborskih gimnazij v šolskem letu 2009/10 je, denimo, pokazala, da jih kar 70 odstotkov objavlja na spletu. Tega nihče ne spremlja, objave pa nedvomno pričajo o mladostniški kreativnosti, čeravno so dijaki v nevarnosti, da bodo pri ustvarjanju svojevrstnih lepljenk na facebook in drugih profilih kršili zakone o avtorskih pravicah ipd.

ŠPORT JE NEENAKOPRAVNI TEKMEC

Izpostaviti velja tudi t. i. medgeneracijsko izobrazbeno vztrajnost – to v preprostem besednjaku pomeni, kako se raven izobrazbe iz roda v rod, od otrok do staršev (ne) viša. Slovenija je takoj za Italijo tista evropska država, v kateri je najmanj sprememb in je torej velika verjetnost, da bodo tudi otroci dosegli samo srednjo izobrazbo, če so se rodili takšnim staršem.

Kultura v šoli ima tekmeča v športu, toda bitka s tem je žal že vnaprej izgubljena, ker kultura v nasprotju s športom ni zanimiva za razne proizvajalce ali uvoznike športne opreme, ki si v osnovnošolskih športnih dejavnostih obetajo velik dobiček, opozarja Franci Pivec. Nasploh je pri izvajanju kulturnih dejavnosti po šolah marsikaj odvisno od posameznikov, ki za tem stojijo, pa tudi od osnovnošolskih ravnateljev. In ker so ti po nenapisanem pravilu vedno moški, v pretežno feminiziranem učiteljskem zboru pa so moški ponavadi učitelji telesne vzgoje, torej ni nič nenavadnega, če se v devetletki več pozornosti kot kulturi namenja športu ...

UPORABNOST UMETNOSTI

Razprave o nezadostni zastopanosti kulturno-umetnostne vzgoje za šolarje ne segajo v začetek devetletke ali v čas po osamosvojitvi, temveč mnogo dlje nazaj v čas – nekako v obdobje romantike, pravi **dr. Robi Kroflič**, izredni profesor na Oddelku za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete v Ljubljani. V drugi polovici 19. stoletja se je po eni strani okrepilo zavedanje o pomenu umetnosti v vzgoji in hkrati je začel vpliv razsvetljenstva, ki je razum postavljal pred vse.

Po drugi strani pa se zaradi prodirajočega utilitarizma ni kaj prida storilo, da bi umetnost v šolskih načrtih dobila več prostora in časa. Ta dvojnost se vleče čez celo 20. stoletje in tudi danes. V tolikanj opevani »družbi znanja« je ukvarjanje z umetnostjo oz. umetnostna vzgoja v šoli predvsem eno od orodij za spodbujanje kreativnosti. Se pravi, da se na umetnostno vzgojo gleda zgolj z utilitarnega vidika, da ni uporabna sama po sebi, temveč spodbuja razvoj kakšnih drugih veščin, bolj unovčljivih v družbi znanja. V sedemdesetih letih 20. stoletja se je namreč uveljavila t. i. Gardnerjeva teorija o mnogoterih inteligencah, po kateri ukvarjanje z umetnostjo vpliva na razvoj različnih vrst inteligence in po kateri je na primer otrok, ki hodi v glasbeno šolo, bolj odprte glave pri matematiki itn. Vendar se je takšno sklepanje izkazalo za napačno, kajti obe dejstvi nista nujno vzročno-posledično povezani, z drugimi besedami: nadarjenost za glasbo in za matematiko lahko kratko in malo sovpadata, pojasnjuje

dr. Kroflič.

Več umetnosti v šoli ne sme pomeniti več pouka o umetnosti (pri katerem se učenci seznanjajo z zgodovino umetnosti), temveč več umetnostnih dogodkov (kjer so otroci soočeni z umetniško izkušnjo kot gledalci/poslušalci ali ustvarjalci). Dr. Robi Kroflič je zato začel razvijati koncept vzgoje preko umetniške izkušnje in vanj vključil tako Aristotelova spoznanja iz *Etike* in *Poetike* kot dognanja akademskega slikarja in likovnega teoretika dr. Milana Butine. Umetnost je po Aristotelu poleg filozofije komplementaren način spoznavanja oz. prodiranja do globlje resnice. Treba je izpostaviti več vidikov umetnostne izkušnje, razlaga dr. Kroflič. Prva je sposobnost uživanja v lepem, kar samo po sebi zvišuje kakovost življenja. Poleg tega umetnostna upodobitev ni le preslikava resničnega stanja, temveč tudi izraz umetnikovega dojemanja sveta. Umetnostno delo ponuja vpogled v strukturo zgodbe; narativni vidik sklepanja je pomemben za moralno presojanje. Krepita se umetniška imaginacija in občutljivost za upodobljeno tematiko, razvije se sposobnost premagovanja strahov in stereotipov. Na koncu se zgodi katarza, kar bi v današnji pojmovni svet prevedli kot ključen življenjski dogodek, ki je priložnost za osebno rast in spremembo.

ZAPRTOST KURIKULA

Umetnost ima torej že po formi, ne le po sporočilu, pozitivno pedagoško vrednost. Pouk umetnosti, kakršnega poznamo, pa žal poteka predvsem na ravni razlag in sploh ne zajema tistega, kar umetnost pedagogu omogoča, opozarja sogovornik. Pristnejši stik z umetnino bi omogočili umetniki sami, ki bi predstavljali svoja dela. Neposredno povezovanje med šolami in umetnostnimi inštitucijami je bila tudi ena od dejavnosti projekta *Kulturno žlahtenje najmlajših*, katerega rezultate so predstavili v letu 2010, financiran pa je bil iz evropskih strukturnih skladov. Vanj so zajeli vrtčevske otroke, stare od enega do pet let; nasploh je pri nas v vrtcih mnogo bolje kot v devetletki poskrbljeno za »kulturno žlahtenje«, ocenjuje dr. Kroflič. Vzrok je preprost: kurikulum je v vrtcu bolj odprt in pedagogi lahko sami izbirajo dejavnosti, ki so sicer definirane, kar zadeva razvoj določenih področij, a vzgojitelj(ica), ki je bolj vešč(a), lahko na primer združi obvladovanje matematike in umetnostno izražanje. Tudi za devetletko bi bilo zategadelj bolje, če bi imela bolj odprt kurikulum. Umetnostna vzgoja ne more biti stisnjena v posamezne sekvence, običajno zahteva blok

ure in rezultati se kažejo na daljši rok. Izbirne vsebine, če so resno zasnovane in izvajane, lahko pomanjkanje umetnostne vzgoje v učnem načrtu nadomestijo. V svetu je slišati predloge, da bi kulturno-umetnostno vzgojo pripojili drugim področjem in bi določeno snov predstavili z vseh vidikov. V praksi to pomeni, da bi otrokom pri obravnavanju vode predstavili ne le njeno kemično formulo, temveč omenili tudi, kakšen pomen ima voda za razvoj civilizacij, kako so se zaradi vodnih virov v nemale vojne (in se še danes), pa tudi, kako so o vodi razmišljali in jo upodabljali umetniki. Pri takem predmetu se znanja ne bi samo trpalo v različne predalčke, kar se praviloma dogaja zdaj, pravi dr. Kroflič.

PORAŽENKA V SPOPADU

Je odsotnost umetnostne vzgoje v šolskih programih posledica duha časa, kjer je umetnost zapostavljena in predstavljena kvečjemu utilitarno, v funkcijiboljševanja kakšnih drugih sposobnosti? Ja, lahko bi tako rekli, se strinja dr. Kroflič, tako je na primer ta čas znotraj šolstva izrazito čislana drama, to pa zato, ker bojda dobro pripravlja na igranje vlog v poslovnem svetu. Toda umetnost je že od antike naprej v raznih konceptih splošne izobrazbe zasedala pomembno mesto. Žal pa je pri šolanju na voljo omejena količina časa, šolski kurikuli so že tako prenatrpani, zato vprašanje umetnosti postaja politično. Vsaka od strok si prizadeva, da bi se v kurikulumu predstavila čim bolj izčrpno. V tem spopadu je umetnost ne odnese dobro, včasih tudi zaradi šibkosti argumentacije, zakaj jo potrebujemo v svetu prevladujočih kapitalskih interesov, meni dr. Kroflič. Z obžalovanjem ugotavlja, da se v Sloveniji o umetnosti v šoli žal govori predvsem v ekscenčnih trenutkih, ko npr. neka umetnina domnevno ne sodi v šolski program, denimo roman Andreja Predina *Na zeleno vejo*.

KULTURA, NAŠA NAJMOČNEJŠA INDUSTRIJA

»Vsak otrok je umetnik. Problem je v tem, kako ohraniti umetnika v sebi, ko odrastemo,« je citat Pabla Picassa, s katerim začne pogovor **Vika Potočnik**, direktorica Pionirskega doma v Ljubljani, ki bo prihodnje leto praznoval petdeset let in se je v osrednjeslovenski regiji že dodobra vrasel v zavest kot ponudnik kulturnih dejavnosti za mlade. Kulture ni nikoli preveč, pravi Potočnikova, zato Pionirski dom osnovnih šol z naborem bolj ali manj kulturno-umetnostno usmerjenih izbirnih predmetov ne dojema kot tekmecev.

Vika Potočnik, direktorica Pionirskega doma: »Šola ni več 'valilnica kreativnega potenciala', priprave na šolsko proslavo, ki so nekoč združevale množico učencev in celo paleto različnih dejavnosti, niso več kreativni projekt. Pravzaprav je vse to odraz stanja v družbi, ki kulture ne doživlja kot načina življenja.«

Tako kakor mora športnik, če hoče postati dober, trenirati od mladih nog, tudi pri umetnosti velja, da lahko s kulturno-umetnostnim izobraževanjem otrok začnemo že zelo zgodaj. Umetnost odpira nova obzorja in pri otrocih ne zahteva le memoriranja, temveč spodbuja empatijo, mladi si oblikujejo nov odnos do sveta in do sebe. Seveda pa umetnostno-kulturni predmeti v šolah ne bi smeli biti ocenjevani, tako se spet vse zreducira na storilnost, meni Vika Potočnik. Poleg tega kot škodljivo omeni preveliko birokratiziranost šolskih programov (poleg neustreznosti programa na pedagoških fakultetah, ki umetnosti namenja jo premalo prostora ...), šola ni več »valilnica kreativnega potenciala«, priprave na šolsko proslavo, ki so nekoč združevale množico učencev in celo paleto različnih dejavnosti, niso več kreativni projekt. Pravzaprav je vse to odraz stanja v družbi, ki kulture ne doživlja kot načina življenja. Prav pri kulturi nikakor ne gre pričakovati hipnih rezultatov, ker posledice konzumiranja kulturnih vsebin ostanejo kot vrednota na dolgi rok. Še celo v prestolnici, kjer je sicer ogromno kulturnih dejavnosti, primanjkuje takih, ki bi

otroka vključevale kot aktivnega udeleženca, ne le pasivnega opazovalca, meni Potočnikova. In sklene še z enim citatom, tokrat od Louisa Adamiča: »Kultura je najmočnejša industrija slovenskega naroda.« Kultura je edini primeren način boja zoper potrošniško miselnost, čeprav je tudi sama v nevarnosti, da ji podleže, še doda.

NAŠA ŠOLA JE KUL-TURNA

Marjeta Pečarič je na Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti (JSKD) pomočnica direktorja za projektne naloge, med katerimi je tudi t. i. **Kulturna šola**. V njeni pisarni se skoraj meter v višino dviguje kup ovojnic s prijavi za naziv »**kulturna šola**«. Rok za prijavo je potekel le dan, preden sva sedli k pogovoru, a so ga zaradi zanimanja prestavili za dodatni teden.

Poslanstvo **Kulturne šole** je jasno: »dvigniti kvaliteto in obseg aktivnega in pasivnega kulturnega udejstvovanja učencev in njihovih staršev, starih staršev ter mentorjev v sklopu obšolskih dejavnosti, ki niso del šolskega kurikula«, kot piše tudi na spletni strani www.jskd.si/kulsola. Izvajalec projekta je JSKD v sodelovanju z Zvezo kulturnih društev

Slovenije in društvom Geoss, strokovne podpore pa so deležni od ministrstev za kulturo ter za šolstvo in šport.

Čeprav je kulturno dejavnost nasploh, najsi bo ljubiteljska ali profesionalna, težko meriti, pa so za vrednotenje, ali sme neka šola biti upravičena do rabe pridevnika »kulturna«, vendarle morali oblikovati nekakšna merila. Ki so bolj kot kriteriji smernice, kaj bi bilo še vredno spodbujanja, doda Marjeta Pečarič. Pri prijavi morajo šole tako predstaviti, koliko izpolnjujejo tisto, po čemer jih povprašuje JSKD: ali organizirajo dejavnosti vsaj na treh področjih (npr. glasba, gledališče, lutke ...), koliko učencev je v te dejavnosti vključenih, ali se program izvaja v okviru rednih ali izbirnih predmetov ali v okviru obšolskih dejavnosti (slednje je bolje, ker se obšolske dejavnosti izvajajo celo devetletko, izbirni predmeti pa samo v zadnji triadi; in se tudi izobražuje mentorje), ali se tovrstne skupine udeležujejo kakšnih revij, srečanj, tekmovanj ... na lokalni, območni, državni in mednarodni ravni; ali šola sama prireja kulturne dogodke tako za učence kot za širšo lokalno skupnost; ali se spodbuja mentorsko delo na kulturnem in umetnostnem področju (in se mentorje pošilja na dodatna izobraževanja). Dodatne točke – kajti vse naštetje se točkjuje – lahko šola pridobi tudi, če svoje prostore oddaja za izvajanje drugih kulturnih dejavnosti. Še tri točke pa lahko šola dobi, če sama izpostavi kakšno dejavnost, ki je pri njih še posebej uspešna, denimo prirejanje literarnih večerov v knjižnici.

BREZPLAČNA USPOSABLJANJA ZA MENTORJE

Naziv »kulturna šola« velja tri leta; leta 2011 so ga podelili 37 šolam, leto poprej štiridesetim. Letos so do 1. februarja, se pravi po enotedenskem podaljšanju roka, prejeli 62 vlog, kar je skoraj še enkrat več kot lani. Razglasitev rezultatov bo konec marca, svečana podelitev pa junija 2012 v geometričnem središču Slovenije v Vačah pri Litiji. Za lažjo predstavo: v vsej Sloveniji je 450 šol. V zamejstvo s pobudo še niso prodrli, so pa za zdaj z možnostjo pridobitve naziva začeli seznanjati dvojezične šole, je povedala Marjeta Pečarič.

In katere so ugodnosti, ki jih je »kulturna šola« deležna? V prvi vrsti gre za dober zgled, odgovarja Marjeta Pečarič. Po praktični plati se morejo na kulturni šoli veseliti tudi nagrad, ki jih podeljuje JSKD: tri tečaje za usposabljanje mentorjev po lastni izbiri. Poleg tega si sme šola izobesiti tudi zastavo z logotipom »kulturna šola«.

KULTURA NA BAZARJU

Nataša Bucik, sekretarka na ministrstvu za kulturo, je poleg predstavnikov z ministrstva za šolstvo in šport, zavoda za šolstvo ena od snovalk *Kulturnega bazarja*. Izvršni producent dogodka, ki so ga prvič pripravili pred štirimi leti, je sicer Cankarjev dom in prav tam bodo 13. marca letos spet zavzele kulturne ustanove iz vse Slovenije, ki bodo predstavljale svoje kulturno-vzgojne programe, primerne za zelo mlade ali malce starejše otroke od vrtca do srednje šole. *Kulturni bazar* je med drugim vzniknil iz potrebe obvestiti strokovne delavce v vrtcih in šolah o bogati ponudbi

kulturnih ustanov, tako nacionalnih kot lokalnih, ki so v bližini vzgojno-izobraževalnih zavodov.

Dogodek je bil sprva mišljen samo za strokovne delavce iz vrtcev in šol, organizirali so ga kot brezplačno strokovno usposabljanje. Kmalu pa so ugotovili, da Cankarjev dom z vsemi dvoranami in predavalnicami ponuja dovolj prostora tudi za otroke, učence in dijake. Tako so danes na Kulturnem bazarju dobrodošli vsi, od tistih, ki poučujejo (ali bodo to počeli), do tistih, ki se učijo. Letos z bogatim programom, ki ga predstavljajo na spletni strani www.kulturnibazar.si, na *Kulturni bazar* vabijo vse, ki jih kultura zanima.

Pri dejavnostih, ki se predstavljajo na *Kulturnem bazarju*, so v ospredju tiste, ki poudarjajo aktivno vlogo otrok in mladih, ki spodbujajo njihovo kreativnost in kritično vrednotenje umetnosti. Učenci se na delavnicah, denimo, najprej spoznavajo z različnimi filmskimi žanri, si pogledajo ogledujejo filme, potem pa se preskusijo v filmskem ustvarjanju še sami, bodisi poskušajo narediti animirani film, bodisi kaj posneti s kamero v mobilnem telefonu. Lahko se seznanijo tudi s sodobno umetnostjo – letos bodo udeleženci na *Kulturnem bazarju* npr. spoznali, kako poteka sodelovanje med dijaki gimnazije Poljane iz Ljubljane in intermedijskim umetnikom Sašem Sedlačkom ter se tudi sami pridružili njegovemu ustvarjanju. Letos je en od tematskih sklopov trajnostni razvoj in umetnost – kot organizator se je pridružilo je tudi ministrstvo za okolje in prostor, eno od tematskih delavnic bo npr. organizirala umetniška kooperativa Smetumet.

ČAS JE ZA KROSKURIKULARNOST

Kot pomemben stranski proizvod predstavitev v Cankarjevem domu vsako leto nastane obsežen katalog ponudbe kulturno-umetnostne vzgoje za prihodnje šolsko leto. Nataša Bucik napoveduje, da naj bi se *Kulturni bazar* v prihodnosti razrasel tudi zunaj Ljubljane, v obliki regijskih posvetov za strokovne delavce iz vzgojno-izobraževalnih in kulturnih ustanov. Ti posveti ne bi dosegali razsežnosti matične prireditve, a bi vendarle uresničevali njeno poslanstvo: povezovanje, ne le med šolniki in kulturniki, temveč tudi med kulturniki iz raznih strok, denimo knjižnicami in muzeji.

Kulturno-umetnostne vsebine, ki jih predstavljajo na *Kulturnem bazarju*, je mogoče po želji na različne načine vplesti v vzgojno-izobraževalni program, pravi Nataša Bucik. Povezovanje in prepletanje, znano tudi pod tujko kroskurikularnost, je danes v kurikulumu zelo zaželeno in prav *Kulturni bazar* ponuja na desetine možnosti, kako popestriti pouk in učence popeljati iz učilnice ali jim snov približati drugače, skozi umetniške vsebine. Na vprašanje, ali učni načrt slovenske devetletke kaj takega dopušča ali ni morda preveč rigidna, sogovornica zamahne z roko: vse je odvisno od pedagoga, njegove avtonomnosti, pa tudi njegove kreativnosti. Kurikulum je spisan dovolj odprto, da dovoljuje učiteljevo kreativnost, res pa je, da si ga marsikateri učitelj, ki pri opravljanju svojega dela ni dovolj suveren, lahko razlaga togo in se strogo drži tistega, kar je zapisano. ■

Marjeta Pečarič,
projektni vodja
Kulturne šole na
Javnem skladu RS za
kulturne dejavnosti:
»Projekt Kulturna šola,
katere poslanstvo je
dvigniti kvaliteto in
obseg aktivnega in
pasivnega kulturnega
udejstvovanja učencev
in njihovih staršev,
starih staršev ter
mentorjev v sklopu
obšolskih dejavnosti,
ki niso del šolskega
kurikula, je dober
zgod.«

Nataša Bucik,
sekretarka na
ministrstvu za kulturo:
»Vse je odvisno od
pedagoga. Kurikulum
je spisan dovolj
odprto, da dovoljuje
učiteljevo kreativnost,
res pa je, da si ga
marsikateri učitelj, ki
pri opravljanju svojega
dela ni suveren, lahko
razlaga preveč togo
in se ga preveč strogo
drži.«

Ob kulturnem prazniku se vrstijo proslave, razstave, tudi obletnice

Poosebljajo kulturo

BOVEC ▶ S koncertom ob 60. obletnici delovanja Moškega pevskega zbora Golobar v Bovcu so počastili tudi kulturni praznik. Ob slavljenicah so na oder stopili še kolegi iz trentarskega zbora Triglav. **Danilu Durjavi** (na fotografiji v ospredju), 84-letnemu ustanovitelju zbora in pevovodji, ki to vlogo opravlja brez prekinitve od vsega začetka, so podelili zlato jubilejno priznanje **JSKD** Slovenije in zboru jubilejno priznanje območne izpostave. Pevci so za 15 in 10 let petja prejeli Gallusove značke. Zbor Golobar je od leta 1951 tesno povezan z življenjem in delom

Bovčanov in društev. Od leta 1979 stalno sodeluje na revijah Primorska poje. Gostovali so v Italiji, Avstriji in Franciji, negujejo prijateljske stike z rojaki v Benečiji in Reziji. Prijateljstvo in zaupanje sta vrednoti, ki trdno povezujeta družino pevcev različnih starosti. Pevski zbor pooseblja kulturo na Bovškem, je že prava institucija, za katero domačini pravijo, da jih spremlja od rojstva do smrti. To, da deluje že 60. let, pa ga uvršča med najstarejše zборе na Primorskem. Ob jubileju so izdali zgoščenko s posnetki z revij Primorska poje. **NB**

Praznični večeri

Jutri ob 18. uri bodo kulturni praznik obeležili v ajdovski Dvorani prve slovenske vlade. Osrednji motiv prireditve bo dediščina, temelj kulture vsakega naroda. Predstavili bodo brošuro *Hoja za Besedo* z ljudskimi zgodbami, ki jih je zbral in uredil **Franc Černigoj**. Slavnostna govornica bo dramska igralka **Lara Jankovič**. V Podnanosu se je dogajal teden kulture in drevi od 18. ure dalje naj bi ga sklenilo *Petje po vasi*. Tudi v kulturnem domu v Desklah prirejajo dneve kulture. Drevi ob 19. uri vabijo na osrednji dogodek, koncert Mladinske filharmonije Nova. V Idriji bodo jutri ob 11. uri v Mestnem muzeju odprli instalacijo **Marka Pavlihe** *Rojstvo Idrije*, v Novi Gorici pa so osrednjo slovesnost pripravili sinoči. Proslave se vrstijo tudi drugod.

Ena kulturniška, ker je ravno praznik

NORMA BALE

Na seji občinskega sveta bom predlagala, da glavno ulico v Gornji Radgoni, ki nosi nostalgичno ime Partizanska cesta, preimenujemo v Ulico kulture. Ne zaradi pomanjkanja pietete do polpretekle zgodovine ali evforije spričo kulturnega praznika, temveč zato, ker je ta ulica v zadnjem času dobila čisto nov pomen, saj so na njej vse za življenje v malem mestu potrebne ustanove. Začne se z glasbeno šolo, ki ima od nedavnega tudi baletni oddelek, nadaljuje z našim Domom kulture, v katerem prirejamo vse vrste kulturniškega in umetniškega šavja, v kratkem pa odpiramo še mladinski center, pljunek od nas je sedež likovnega društva z ateljejem, po ulici navzdol pademo v Špital s stalno umetniško razstavo in protokolarnim prostorom, dva koraka stran vstopimo na sedež javnega sklada za kulturne dejavnosti, dodatni nas pripelje v cerkev sv. Petra.

In ko bi se vračali po nasprotni strani ceste, bi zakorakali mimo impozantne sive stavbe, ki je v svojih boljših časih bila simbol radgonskega gostinstva in je imela tako zelo poetično ime; po kroglici, ki jo školjka rodi iz največje bolečine. Gostilna je dišala po ocvrtih osličih in kislem zelju, v njej so prirejali večerje za nastopajoče po proslavah ob slovenskem kulturnem prazniku, birmanska kosila in sedmine. S službenega okna se večkrat zazrem v postarano lepoticco, s katere se lomijo kosi fasade, obmurski veter pa premetava luknjaste rolete, da otožno ječijo. Toda gledam jo z zavistjo lokalnega kulturnega menedžerja. Vanjo dnevno vstopa več obiskovalcev kot v naš Dom kulture. In predvsem, zadržijo se veliko dlje. Ko pa iz nje izstopajo, imajo take blažene nasmeške, ki jih ne vidim pri naši publikii niti takrat, kadar ima slavnostni govor sam župan.

In sem naredila eno tako površno raziskavo (konkurenco menda poraziš tako, da jo dodobra spoznaš!) in ugotovila, v čem je njihova prednost: zaposlenih imajo veliko atraktivnih sodelavk, ki, ne glede na polarni mraz, vselej nosijo globoke dekolteje in zelo kratka krilca. Kile seveda niso ovira. Obvladajo direktni marketing, ker obiskovalce vabijo kar z oken, pri čemer žvižgajo, mahajo, kažejo srednje prste in obljublajo vse mogoče. So jezikovno zelo usposobljene, med drugimi verbalno-oralnimi veščinami govorijo v eksotičnih tujih jezikih. Razumejo, da je gost vedno kralj; tisti, ki so tam bili, so mi povedali, da če plačajo eno posebno sladko pijačo, jih prijazne tete božajo od kolen navzgor. Če je kdo res utrujen, lahko pri njih tudi prespi. Ker imajo zelo glasno ozvočenje in so tudi sicer, tako jih hvalijo, ritmične, rade zaplešejo; še posebej so jim všeč Seke, Halidi in Grdovići. Velikih stroškov z ogrevanjem in elektriko menda nimajo, ker imajo zunaj svoj agregat in kable potegnejo, kakor je pač potreba. Prav tako nimajo stroškov z uradnimi varnostnimi službami, ki so pogoj pri organizaciji prireditev, saj imajo svojo lastno; okoli hiše patroljira veliko temnih mišičastih moških. Tudi pri odvozu smeti se obnašajo gospodarno; kadar je kup dovolj velik, pridejo s kombijem in vreče enostavno odpeljejo.

V resnici pa me je zatolklo zadnjič, ko sem videla, da skozi vrata spravljajo velik namizni nogomet. Zdaj razmišljam, ali je to morda tisto, kar lahko skopiramo. Končno naša hiša na zunaj ni videti nič boljše kot njihova. V avlo, pred galerijo, bomo, da bomo drugačni, postavili biljard in za povrh še pikado! In še nekaj sem se odločila. Takoj ko opravimo s proslavami ob prazniku kulture, se bom najavila na obisk k njihovem menedžerju. Če se kar naprej širokoustim z mreženjem in sodelujem z ravnateljki šol, direktorji podjetij, samostojnimi kulturnimi delavci, rokovskimi zvezdniki in politiki, ni vrag, da ne bi mogla tudi z ravnateljem radgonskega kurbišča. Morda pa mi pove, v čem je finta in kako se izognem plačevanju Sazasa, pa sanitarnim, požarnim, davčnim, delovnim in ne vem kakšnim inšpekcijam še vse. Končno sobivamo v sosedstvu in glede na to, kakšno prihodnost napovedujejo kulturi, bo treba združiti moči, znanje, sposobnosti in še kakšne attribute. Morda pa si nismo tako drugačni; samo cene imamo različno postavljene. In kislo zelje je nenazadnje zdravo za prebavo.

Ta žalostni dan

Prav je, da slovenski kulturi ob jutrišnjem prazniku namenimo vsaj nekaj besed, če že denarja zanjo vedno kronično primanjkuje. Kronično ga je sicer primanjkovalo tudi našemu znamenitemu pesniku Francetu Prešernu, a bi bil ta še manj prešerne volje, ko bi videl, s kakšnimi finančnimi težavami se bo kultura otepla tudi v današnjih časih. In kako hecno, med obubožanimi nesrečniki je tudi Kulturno umetniško društvo (KUD) France Prešeren iz Ljubljane, ki mu občina namenja vedno manj denarja. Morebiti pa občinski možje želijo kulturnikom le dokazati, da lahko z lahkoto ustvarjaš tudi z malo ali celo brez denarja, prav kot je to počel obubožani France Prešeren. Podobnega mnenja so tudi na mariborski občini (ja, prav v Mariboru, kjer se vrši znameniti EPK 2012!), ki Javnemu skladu za kulturne dejavnosti (JSKD) še ni poravnala obveznosti iz leta 2011. Gre za vsoto 85.000 evrov, in če vemo, da je samo otvoritev EPK stala 420.000 evrov, bi s tem denarjem lahko zagotovili delovanje vseh mariborskih kulturnih društev za dobo petih let! Treba pa je povedati, da so prijazni občinski piarovci kulturnikom nedavno tega sporočili veselo novico, da bodo obveznosti do JSKD poravnali takoj, ko bo to mogoče! Če pa še do takrat ne morejo počakati, pa naj jih koklja brcne! Sicer pa je Maribor zelo kulturno mesto, še posebej se nam je dopadla elegantna kovinska konstrukcija na otvoritvi EPK, v kateri je izstopal visok govorniški oder mariborskega župana Franca Kanglerja. Temu se pravi visoka kultura! Tja kajpak ne sodijo KUD-i, saj ti ustvarjajo večidel le navadno kulturo z nizko dodano vrednostjo, zato je razumljivo, da jih občine tako nizko vrednotijo.

Morebiti je prav napovedana ukinitvev Ministrstva za kulturo dokaz, da smo Slovenci dvignili roke od kulture ter se bomo raje bolj posvetili gospodarski ter finančni problematiki. In morebiti je prav tako, le kdo se je še najedel ali celo zredil od kulture? Pa veselo ter kulture polno obiskovanje prireditev na EPK 2012 želimo! **(Tropinovec)**

Burja prevrača in odpihuje ... (Jože Fric)